

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW Z OPINIĄ PPP

1. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty i ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2017 r. ,poz. 1534) nauczyciel jest obowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.
2. Podstawowym celem dostosowania wymagań jest wyrównanie szans edukacyjnych uczniów oraz zapobieganie wtórnym zaburzeniom sfery emocjonalno-motywacyjnej.
3. Dostosowanie polega na modyfikacji procesu edukacyjnego, umożliwiającej uczniom sprostanie wymaganiom. Obszary dostosowania obejmują:
 - warunki procesu edukacyjnego tj. zasady, metody, formy, środki dydaktyczne
 - zewnętrzną organizację nauczania (np. posadzenie ucznia w odpowiednim miejscu)
 - warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności (metody i formy sprawdzania i kryteria oceniania)

Dysortografia - trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym itd.

- dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu
- robić sprawdziany polegające na uzasadnianiu pisowni wyrazów, odwołując się do znajomości zasad ortograficznych,
- oceniać odrębnie merytoryczną stronę pracy i odrębnie poprawność pisowni, nie wpisując tej drugiej oceny do dziennika
- dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki
- należy pozwolić uczniom na korzystanie ze słowników ortograficznych podczas pisania wypracowań, prac klasowych
- nie krytykować i nie oceniać negatywnie wobec klasy za błędy ortograficzne, fonetyczne, interpunkcyjne itd.

Dysgrafia - brzydkie, nieczytelne pismo

- dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepisać ustnie z tego zakresu materiału.
- wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na maszynie, komputerze, zwłaszcza prac obszernych (wypracowań, referatów)
- nie krytykować estetyki pisma, nie oceniać negatywnie wobec klasy
- korzystać z pomocy nauczyciela wspomagającego, który zapisuje odpowiedzi ucznia

Dyskalkulia - trudności w liczeniu

- oceniamy przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma, bowiem skłonność do przestawiania kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. Zły wynik końcowy wcale nie świadczy o tym, że dziecko nie rozumie zagadnienia
- dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzenia wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny - wystawienie uczniowi oceny pozytywnej
- nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy

Dysleksja – czyli specyficzne trudności w nauce czytania i pisania

- kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów (wolne tempo czytania, słabe rozumienie jednorazowo przeczytanego tekstu może uniemożliwić wykazanie się wiedzą z danego materiału)
- ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisania zmniejszyć ilość zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużyć czas pracy ucznia. Formy te należy stosować zamiennie
- pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych wiadomości, wskazane jest, zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania
- wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych, sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się często i dotyczyć krótszych partii materiału, pytania kierowane do ucznia powinny być precyzyjne
- unikać wyrywania do odpowiedzi, jeśli to możliwe uprzedzić ucznia (na przerwie lub na początku lekcji), że będzie dzisiaj pytany, w ten sposób umożliwiamy mu przypomnienie wiadomości, skoncentrowaniu się, a także opanowanie zapięcia emocjonalnego często blokującego wypowiedź
- dobrze jest posadzić ucznia blisko nauczyciela, dzięki temu zwiększy się jego koncentracja uwagi, ograniczeniu ulegnie ilość bodźców rozpraszających, wzrośnie bezpośrednia kontrola nauczyciela, bliskość tablicy pozwoli zmniejszyć ilość błędów przy przepisywaniu
- należy zadbać o to, aby zadania były interesujące, warto zmieniać sposoby nauczania, modyfikować zadania tak, aby były one interesujące i nowatorskie – pozwoli to zdobyć uwagę ucznia
- nagradzać ucznia za poprawę wyników w nauce,
- nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy
- na języku polskim - nie wymagać, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazywać wybrane fragmenty dłuższych tekstów do opracowania w domu, dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów, czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań rozłożyć w czasie, pozwalać na korzystanie z nagranych lektur, uwzględniać trudności w rozumieniu treści, w czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań, uwzględniać trudności związane z myleniem znaków działań, częściej sprawdzać zeszyty szkolne ucznia, ustalić sposób poprawy błędów, nie obniżać ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach, dawać więcej czasu na prace pisemne,

- na matematyce, fizyce, chemii - naukę tabliczki mnożenia, definicji, reguł wzorów, symboli chemicznych rozłożyć w czasie, często przypominać i utrzymywać, nie wyrwać do natychmiastowej odpowiedzi, w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby, udzielać dodatkowych wskazówek, uwzględniać trudności związane z myleniem znaków działań, przedstawianiem cyfr, zapisywaniem reakcji chemicznych itp., materiał sprawiający trudność dłużej utrzymywać, dzielić na mniejsze porcje, oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikać może z pomyłek rachunkowych, oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna,
- na biologii, geografii, historii - uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat, w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać, częściej powtarzać i utrzymywać materiał, podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie, wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania, zróżnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie, przeprowadzać sprawdziany ustne z ławki, niekiedy nawet odpytywać indywidualnie często oceniać prace domowe
- przedmioty artystyczne i wychowanie fizyczne - zawsze uwzględniać trudności ucznia w miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie, dzielić dane zadanie na etapy i zachęcać do wykonywania małymi krokami, nie zmuszać na siłę do śpiewania, czy wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudność, dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu, nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy, podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęć, wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały, niezbędne pomoce itp., włączać do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń, ma szansę

Uczniowie z autyzmem i Zespołem Aspergera - sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- w razie potrzeby wydłużenie czasu przeznaczonego na wykonanie poszczególnych zadań i prac pisemnych
- dzielenie trudniejszego lub dłuższego zadania na kilka części
- ocenianie nie tylko za efekt końcowy, ale także za wysiłek włożony za wykonywane zadania
- wzmocnienie motywacji do przewyższania trudności poprzez częste stosowanie zachęty, pochwały, docenienie wysiłku ucznia
- wprowadzanie jasnych form i zasad pracy w grupie (klasie), które będą przestrzegane przez osoby prowadzące zajęcia oraz uczniów;
- podczas rozmowy używanie prostego i jednoznacznego języka;
- zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego;
- zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie elementów rozpraszających;
- posadzenie ucznia blisko nauczyciela;
- zachowanie schematu pracy i stałości działań edukacyjnych (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć);
- wcześniejsze informowanie o zmianach np. w rozkładzie zajęć lekcyjnych, uprzedzanie o zastępstwach na lekcjach, wyjściach, wizytach nowych osób. Informowanie, w jaki sposób trzeba się zachować w nowej sytuacji;
- kierowanie poleceń indywidualnie do dziecka (zwracanie się do niego po imieniu; właściwe używanie zaimków osobowych Ja i Ty);

- podczas rozmowy używanie prostego i jednoznacznego języka; wyjaśnianie metafor i przenośni, wyrazów bliskoznacznych, żartów lub dowcipów użytych podczas prowadzenia lekcji; popieranie informacji słownej gestami, mimiką;
- uzupełnianie rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem przekazywanych podczas lekcji treści abstrakcyjnych;
- sprawdzanie zrozumienia czytanego tekstu poprzez zadawanie dodatkowych pytań: Co się wydarzyło? Gdzie? Kiedy? Dlaczego? itp.;
- dostosowywanie pomocy dydaktycznych i treści zadań do zainteresowań ucznia (np. obliczanie różnicy czasu na podstawie rozkładów jazdy);
- na lekcjach wychowania fizycznego unikanie aktywności ruchowej związanej z rywalizacją.
- dbanie o losowe przydzielanie do grup (dzieci autystyczne są mniej sprawne i niezgrabne ruchowo, a dodatkowo mają problemy z graniem zespołowym, co sprawia, że są pomijane lub niechętnie wybierane);
- w sytuacji wzburzenia lub zdenerwowania umożliwienie pobytu w spokojnym, cichym miejscu np. bibliotece, gabinecie pedagoga;
- ignorowanie i niereagowanie na zachowania prowokacyjne (np. płacz, plucie, krzyk). Dziecko powinno wykonać wyznaczone zadanie pomimo takich zachowań;
- częste przypominanie o normach i zasadach funkcjonowania społecznego oraz chwalenie i nagradzanie za ich przestrzeganie;
- niezadawanie pytań "dlaczego to zrobiłeś?", ale opisywanie co nam się nie podoba w zachowaniu, czego oczekujemy i nazywanie emocji;

UWAGA:

Uczeń z orzeczeniem PPP jest w stanie opanować konieczne i podstawowe wiadomości zawarte w programie nauczania ale wymaga to od niego znacznie więcej czasu i wkładu pracy, w porównaniu z pozostałymi uczniami w klasie. Przy ocenie osiągnięć ucznia z każdego typu niepełnosprawnością należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

Szczególnie ważne jest, aby ocena pełniła funkcję: motywacyjną, wspierającą oraz informacyjną.

Ocena w wymiarze motywacyjnym powinna być:

- pozytywna, czyli podkreślająca umiejętności dziecka oraz wszelki włożony w pracę wysiłek
- jawna i jasna, czyli w postaci komentarza ustnego lub pisemnego połączonych z pełnym wyjaśnieniem kryteriów oceny
- rozstrzygana zawsze na korzyść ucznia w sytuacji niejednoznacznej kryterialnie
- uwzględniająca możliwości i potrzeby ucznia, czyli odpowiadająca jego aspiracjom, służąca realizacji zasady podmiotowości ucznia

Ocena w wymiarze wspierającym powinna:

- uwzględniać postępy, a nie wyłącznie efekty
- być ukierunkowana na każdego ucznia osobno
- brać pod uwagę wyjątkowe i specyficzne cechy każdego ucznia włącznie z jego zainteresowaniami, ograniczeniami oraz właściwym jemu tempem pracy
- odwoływać się do podstawy programowej, a nie stosowanego przez nauczyciela programu nauczania

Ocena w wymiarze informacyjnym powinna:

- dostarczać uczniowi informacji na temat czynionych przez niego postępów w nauce
- wskazywać rodzicom ucznia jego osiągnięcia na poszczególnych etapach procesu edukacji
- stanowić dla innych nauczycieli punkt odniesienia co do rzeczywistych możliwości ucznia w danym zakresie programowym